

Warszawa, 25 czerwca 2020 r.

RAPORT: UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

Konieczne dalsze wzmacnianie działań objętych tzw. Tarczą Antykryzysową, przygotowaną na rzecz osłony firm i przedsiębiorców oraz wyłączenie systemu emerytalnego z dyskursu politycznego i włączenie go w obszar debaty publicznej

- Kolejne rozwiązania antykryzysowe, które pogłębią dotychczasowe, powinny w większym stopniu odpowiadać rekomendacjom pracodawców, którzy znają specyfikę funkcjonowania działalności gospodarczej – mówi **dr Wojciech Nagel** minister ds. ubezpieczeń społecznych w Gospodarczym Gabiniecie Cieni BCC.
- Zastrzeżenia pracodawców budzi planowanie tzw. 13. i 14. świadczeń w systemie emerytalnym w 2021 r., w sytuacji walki z recesją, wzrostem bezrobocia i obniżenia wpływów podatkowych. Biorąc pod uwagę istnienie luki finansowej w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na poziomie już ok. 30 mld zł, dodatkowe wypłaty nie będą miały pokrycia we wpływach i mogą zostać sfinansowane jedynie z powiększenia długu publicznego – uważa minister ubezpieczeń społecznych w Gabinetcie Cieni BCC.
- Rząd powinien spowodować wyłączenie systemu emerytalnego z dyskursu politycznego i włączenie go w obszar debaty publicznej. Istnieje obawa, iż nastąpi rozchwianie finansowe systemu z uwagi na faktyczne pozbawienie większości środków (w ostatnich miesiącach) Funduszu Rezerwy Demograficznej, który miał być funduszem na „trudne czasy” – rekomenduje **Wojciech Nagel**.

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm.

W skład gabinetu wchodzi wybitni, gospodarczy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne. Więcej informacji: https://www.bcc.org.pl/strefa_eksperta/gospodarczy-gabinet-cieni/

Opracowanie jest elementem Raportu Gabinetu Cieni BCC dot. II kwartału 2020 r. Będziemy codziennie przedstawiać poglądy poszczególnych ministrów GGC BCC związane z obecną sytuacją oraz zawierające rekomendacje na najbliższe miesiące.

Ubezpieczenia społeczne

DR WOJCIECH NAGEL

minister ds. ubezpieczeń społecznych Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Dr nauk ekonomicznych w specjalności ubezpieczenia społeczne (2001, UEK). Członek Rady Nadzorczej ZUS i Zespołu US Rady Dialogu Społecznego (wcześniej Trójstronnej Komisji ds. SG) od 2005 r. Dwukrotnie doradca Ministra Pracy i Polityki Społecznej (1992, 2005), współtwórca i zastępca szefa centralnego Urzędu Pracy (1991-1992). Ekspert BCC ds. ubezpieczeń społecznych

☎ 601 329 181 ✉ wojciech.nagel@bcc.org.pl

WSKAZANIA DLA RZĄDU

- 1. Dalsze wzmacnianie działań objętych tzw. Tarczą Antykryzysową, przygotowaną na rzecz osłony firm i przedsiębiorców.** Rozwiązania kolejne, które pogłębią dotychczasowe, powinny w większym stopniu odpowiadać rekomendacjom pracodawców, którzy znają specyfikę funkcjonowania działalności gospodarczej.
- 2. Rząd powinien spowodować wyłączenie systemu emerytalnego z dyskursu politycznego i włączenie go w obszar debaty publicznej.** Istnieje obawa, iż nastąpi rozchwianie finansowe systemu z uwagi na faktyczne pozbawienie większości środków (w ostatnich miesiącach) Funduszu Rezerwy Demograficznej, który miał być funduszem na „trudne czasy”.
- 3. Zastrzeżenia pracodawców budzi planowanie świadczeń tzw. 13. i 14. w systemie emerytalnym w 2021 r., w sytuacji walki z recesją, wzrostem bezrobocia i obniżenia wpływów podatkowych.** Biorąc pod uwagę istnienie luki finansowej w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych już na poziomie ok. 30 mld zł, dodatkowe wypłaty nie będą miały pokrycia we wpływach i mogą zostać sfinansowane jedynie z powiększenia długu publicznego.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

POZYTYWY:

dotyczą zmiany prawa emerytalnego i poprawy regulacji w ramach Tarczy Antykryzysowej.

- 1.** Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019 r. zalecał zmianę prawa emerytalnego dla kobiet urodzonych w 1953 r. Te, które przeszły na wcześniejsze emerytury, uzyskają prawo do otrzymywania wyższego świadczenia. Na zmianach skorzysta ok. 74 tys. osób, którym wypłacano obniżone emerytury. Ich wzrost wyniesie ok. 1,4 tys. zł, z tym, że dla części będzie to wyrównanie – średnio o ponad 12 tys. zł. Jest to korzystne rozwiązanie usuwające wadę prawną w systemie ubezpieczeń społecznych.
- 2.** Minister rodziny, pracy i polityki społecznej, operacyjnie ZUS, odpowiadają za wsparcie w ramach tzw. bonu turystycznego. Będzie on skierowany do firm z branży turystycznej i rodzin. Bon o wartości 500 złotych będzie oferowany każdemu dziecku w rodzinie. Szacuje się, iż koszt programu osiągnie 3,2 mld zł. Program jest oceniany jako rozwiązanie solidarnościowe, skierowane do ponad 6 mln dzieci.

Kolejnym wsparciem tego typu stanie się dodatek dla osób, które straciły zatrudnienie w okresie po 15 marca br. i posiadali umowę o pracę co najmniej na 60 dni. Otrzymają one 1400 zł, a gdy nie znajdą pracy po 3 miesiącach, ich zasiłek dla bezrobotnych zostanie obniżony do 1200 zł. Pewną nierównością jest fakt, iż dodatek skierowany jest do osób posiadających etat. Z drugiej strony, może działać na lokalnych

rynkach pracy jako czynnik dezaktywizujący. Utrzymywanie podaży pracy przy ucieczce popytu konsumpcyjnego na dłuższą metę wydaje się być nie finansowalne.

3. Działalność ZUS w ramach stosowania rozwiązań tarcz jest stale ulepszana. Następują kolejne uproszczenia w zakresie wnioskowania do ZUS, stopniowe obejmowanie rozwiązaniami Tarczy Finansowej dużych firm i uwalnianie notyfikacji Komisji Europejskiej dla kolejnych transz programu. Nie trzeba wnioskować o umorzenie pożyczki pracodawcy.

ZAGROŻENIA:

1. Duży wzrost bezrobocia na koniec 2020 r. Różnica pomiędzy opiniami urzędową i niektórych ośrodków badawczych i analityków wynosi ok. 4%. Zdaniem rządu poziom bezrobocia będzie jednocyfrowy na koniec roku, nie przekroczy 10%.
2. Słabsze od oczekiwanego odmrażanie gospodarki, perspektywa przesunięcia jej ew. odbicia na kolejne kwartały Q3/Q4, w warunkach możliwego powrotu sytuacji epidemicznej. Istnieje pogląd, iż dla pewnych branż pomoc przyszła za późno, dotyczy to m.in. branży motoryzacyjnej i eventowej. Trudna jest sytuacja wynajmujących w galeriach handlowych w szczególności klubów fitness i działających na rzecz zdrowia. W zasadzie obroty na wysokim poziomie występują jedynie w branży spożywczej i firmach wysyłkowych.
3. Duże uzależnienia gospodarki Polski od silnie słabnącego eksportu (2 mld zł, czerwiec r/r), w tym do najbliższych partnerów gospodarczych (Niemcy i Czechy), wpływa na ograniczenie produkcji krajowej i stopniowy wzrost bezrobocia. Przerwanie rozmaitych łańcuchów dostaw powoduje ograniczenia w produkcji oraz sprzedaży. Z drugiej strony obserwuje się powstrzymywanie zakupów i konsumpcji przez obywateli. Pytaniem do odpowiedzi pozostaje, na ile będzie to trwałe zachowanie, replikowane w kolejnych kwartałach.

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzi wybitni gospodarzy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>